

Budapestre vonatkozó ujságcikkek				OSZTÁLYOZÁS	
Szerző: <i>Sajó Péter</i>				Tárgy: <i>384.35</i>	
Cím: <i>A Darugyár 119 éves történetének lapjairól.</i>				Hely:	
Forrás: <i>Hajo - Daru</i>				Idő: <i>"1963"</i>	
(Hely)		1963. jún. 29.		Személy:	
				Helyszám:	

244 VII. rész.

A portorei hajógyár részvényeiből csak egy kis pakett maradt a Ganz-gyár birtokában, amelyet azután később továbbadott. A fiumei hajógyár egy olasz részvénytársaságnak, a Cantieri Navali del Carnaronak került a birtokába.

A GANZ HAJÓGYÁR TÖRTÉNETE

A két vállalkozás (Ganz és Danúbios) egyesülése után érdekes lesz bővebben megemlékezni a hajógyártási ág fejlődéséről, illetőleg alapításának körülményeiről is. Ennek az ágnak az alapítása csak másfél évtizeddel fiatalabb a Ganzénál, de mozgalmasság szempontjából — mint tanulmány —, talán még érdekesebb. Nem olyan töretlen fejlődésének vonala, több benne a kitérés és a mellékvonal, ezért nehezebb is nyomon követni,

A másik nagy alapító: Hartmann József, 1832-ben született Pesten. Hajóépítői szakismereteit az Óbudai Hajógyárban, Fiumében, Zürichben szerezte meg, majd mint fiatal segéd, tudásvágytól sarkallva áthajózott Amerikába, ahol már — okmányok tanúsága szerint — mérnökként dolgozott. Szorgos munkájával nagyobb özszeget sikerült megtakarítania, amivel hazajöttkor hajóépítő-vállalkozásba kezdhett,

1860-ban bérbe veszi a Géza utca és Akadémia utca sarkán, közvetlenül a Duna-part mellett (az Országház helyén), Pocdek kovácmester műhelyét, amely egyes hajósgazdák és hajóstársaságok hajóinak javítási munkáit végezte. Ebben a műhelyben Hartmann is kizárólag hajók javításával foglalkozott. A kor adta lehetőségektől hajtva és attól a vágytól fűtve, hogy szaktudását ne csak javításokkal, de új

hajók építésével is bizonyíthassa, hajógyár alapításához szükséges terület keresésére indult.

1859-re elkészült az a gát, amely a Szunyog-szigetet az újpesti parttal köti össze és ami által lehetővé vált, hogy téli kikötésre is alkalmas öböl keletkezhessek. Ez a kikötő 34 hektár terjedelmével 800 hajó befogadására vált alkalmassá. Hartmann megállapította, hogy hajóépítő terveinek ez az öböl

felel meg a legjobban, s mert akkor még elég messze esett Pesttől, aránylag olcsón juthat telekhez. 1864-ben a Szunyog-sziget déli csúcsán — a mai Darugyárral szemben — bérbe vesz évi 1000 Ft. díj ellenében egy 10 000 négyszögölnyi területet. Ide hozza első műhelyének egyes gépeit és újabbakat is állít melléjük.

Azonban ezen a helyen sem sokáig működik az üzem, mert 1868-ban eladja a Magyar—

Belga Gép- és Hajóépítő RT-nek, de — Hartmann marad továbbra is a vezetője. Három év múlva, 1871-ben, a mai Darugyár területét veszi bérbe, s itt alapítja meg második hajógyárát. Ez a telep jól működött.

A kiegyezés utáni években hatalmas vállalkozási kedv alakul ki úgy, hogy még külföldi tőke is érdeklődik a magyarországi befektetési lehetőségek iránt. Ekkor adja el Hartmann második hajógyárát a Prager Maschinenbau AG-nak, 100 000 Ft-ért, de az új tulajdonosok ismét megbízzák az üzem továbbvezetésével. Megbízatásának Hartmann 1882-ig tett eleget. Ezen a telepen eleinte csak kazángyártási és hajójavítási munkálatok folytak, de elkészült itt néhány új hajó is.

SAJÓ PÉTER

(Folytatjuk.)